

նում ուռճացած Հայ նախարար Պարթեւնե-
րից մի ընտանիք, արեւելեան սովորութիւն-
ների համաձայն Հիւրկանիայի եւ Բակ-
տրիայի հովիւների եւ հողերի վարչութիւնը
սատրափի պաշտօնը կապալով վերցրած էր
Աքեմենիդներից եւ այնտեղ շահագործում
էր ժողովրդին: Ճիշտ Դարեհի եւ Արտաշէս
Ոքոսի օրով ինչպէս որ կապալով էին տալիս
վիճակները այս ու այն սատրափին, նոյնը
կատարուում էր մեր օրերում, մինչեւ
Իրգ դարի սկիզբները: Ահա այս Պարթեւ-
Պահլաւները հանդամանքից օգտուեցան,
Իրանի ժողովրդի եւ իշխանների տրամա-
դրութիւնը շահագործելով՝ տիրեցին ար-
քայից-արքայի գահը եւ ընկճեցին Սելեւ-
կեաններին: Եթէ Դարեհ Վշտասպեանի ժա-
մանակ մի հայ սատրափ կարողանում է
ապստամբել, Բաբելոնում թագ ու թագա-
ւորութիւն հաստատել, պարսկական ինք-
նակալութեան ուժեղ շրջանում, ի՞նչի դար-
մանալ, որ Պարթեւ սատրափները կարողա-
ցել են Սելեւկեաններին դուրս մղել երկրից
եւ ձեռք բերել արքայից-արքայի գայիսոնը,
ամբողջ Իրանի կալուածատէր խաների ա-
ջակցութեամբ: Մանաւանդ որ ամբողջ Հայ-
աստանի նախարարական տների համակրու-
թիւնն ու աջակցութիւնն էին վայելում Պար-
թեւները. այնպէս որ նրանց հետ արինակ-
ցական, խնամիական կապերով կապուած
էին: Այս էլ պէտք է նկատի ունենալ, որ
Իրանի եւ Հայաստանի իշխանական տները